

TRAINING & CONSULTING

Opleiden vandaag: vaststellingen en uitdagingen.

Kris Van Thillo
ABIS Training & Consulting

Document number: O:\Courses\Alg\0306\0306_04.fm
29 november 2014

Address comments concerning the contents of this publication to:
ABIS Training & Consulting, P.O. Box 220, B-3000 Leuven, Belgium
Tel.: (+32)-16-245610, Fax: (+32)-16-245639

© Copyright ABIS N.V.

Kris Van Thillo,
Lic. Drs. Toegpaste Economische Wetenschappen
(KULeuven)

Senior Medewerker, ABIS

Kris werkt sinds 1992 bij ABIS, oa. als consultant, trainer, relatiebeheerder en partnercontact. Zijn belangrijkste *technische interessegebieden* zijn relationele databases (Oracle, DB2, UDB) en UNIX/Linux. Daarnaast is hij ook commercieel actief in België en in Nederland, en volgt hij de eigenheden van de Nederlandse markt van nabij op. Klantencontact key-accounts Nederland.

Contact?

kvanthillo@abis.be
0348-413663

Even voorstellen (bis) ...

GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

ABIS Training & Consulting.

° Leuven, 1984 - ° Woerden, 1989

11 medewerkers (*ie. 9 eigen docenten*)

Doel - core business - opleidingsdiensten leveren aan voornamelijk grote en middelgrote ondernemingen aangaande **hoog-technologische ICT**

Welke IT?

- *technologieën* die de kern vormen van de bedrijfskritische systemen van onze klanten
=> enablers dus van 'enterprise-strength computing'
- *ontwikkel en beheer* methodologieën en technieken

Welke diensten? kennisoverdracht aan de hand van **opleidingen, consulting** en **projecten**

Aan wie? de professionele informaticus!

Onze Markt

- **Geografisch:** voornamelijk de BeNeLux
[for fun: USA, Singapore, Hong-Kong, Saudi-Arabië]
- **Sectoren,** voornamelijk:
  - **bank & verzekeringen**
  - **overheden**
  - **ICT - dienstverleners**
- **Omvang:** grote en middelgrote ondernemingen
[kleine bedrijven eerder een uitzondering]
- Gegeven ons opleidingsaanbod, **exclusieve speler** wat betreft ...
  - mainframe technologie (z/OS)
[met partner RSM UK voor 'in depth' - inclusief remote classroom]
  - opleidingstrajecten - opleiden tot **junior/medior ICTer** (applicatie ontwikkelaar)
medewerkers **met** en **zonder** ICT kennis
  - 'basis'opleidingen, 'starters'opleidingen
- **niet Microsoft**
- leveranciers **onafhankelijk**

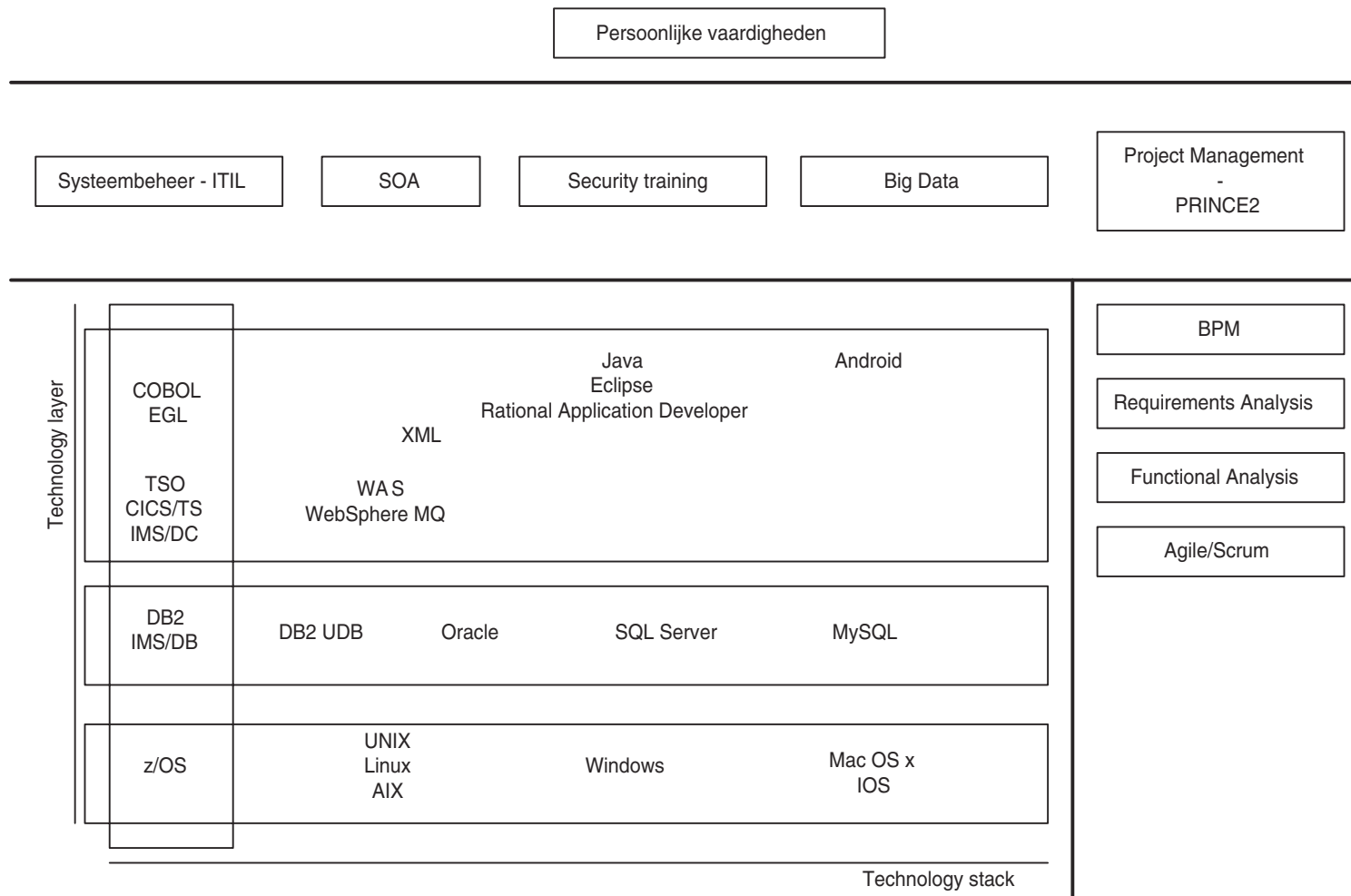
GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

Technologieën - Methodologieën

GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

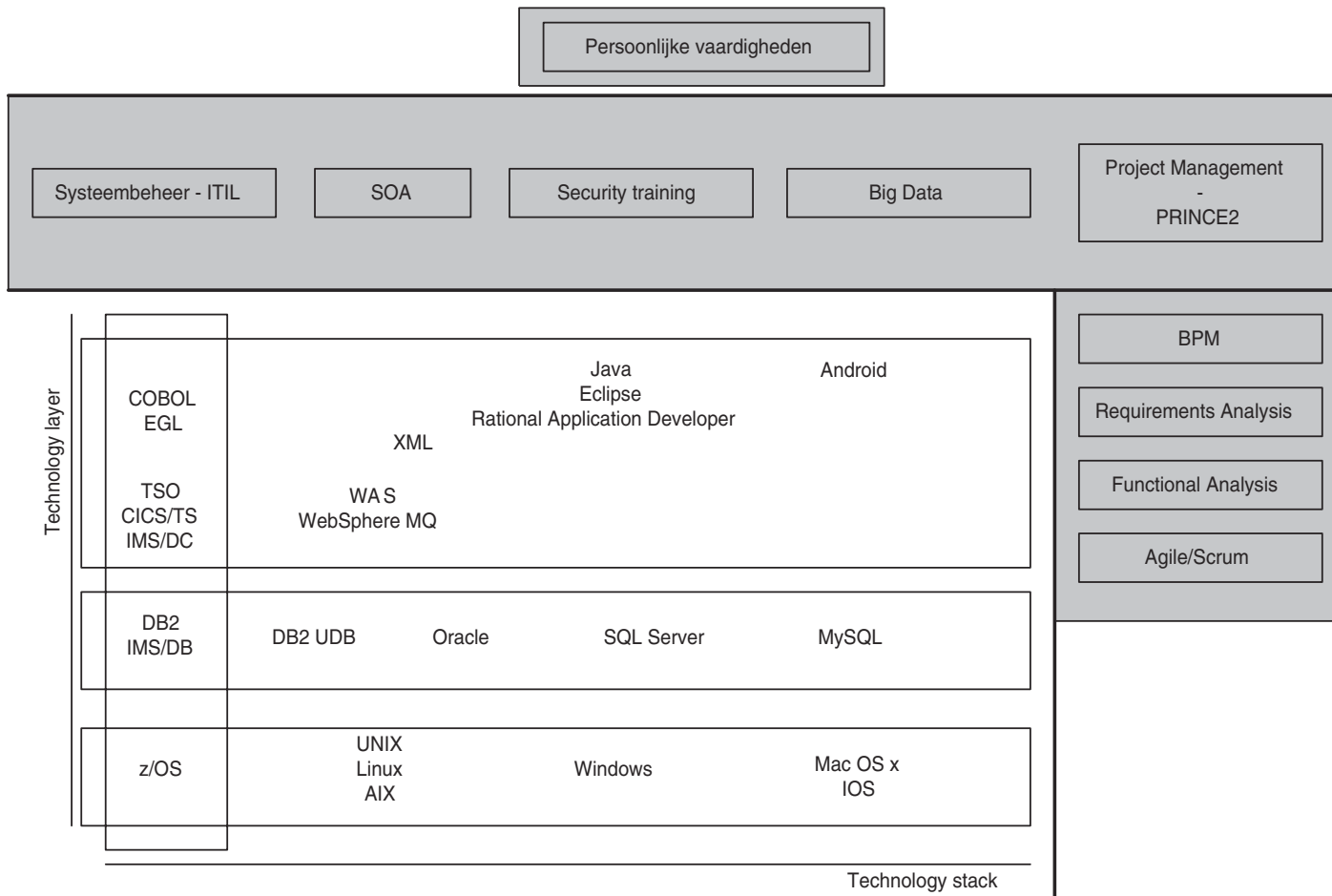
Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

Technologieën - Methodologieën

GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

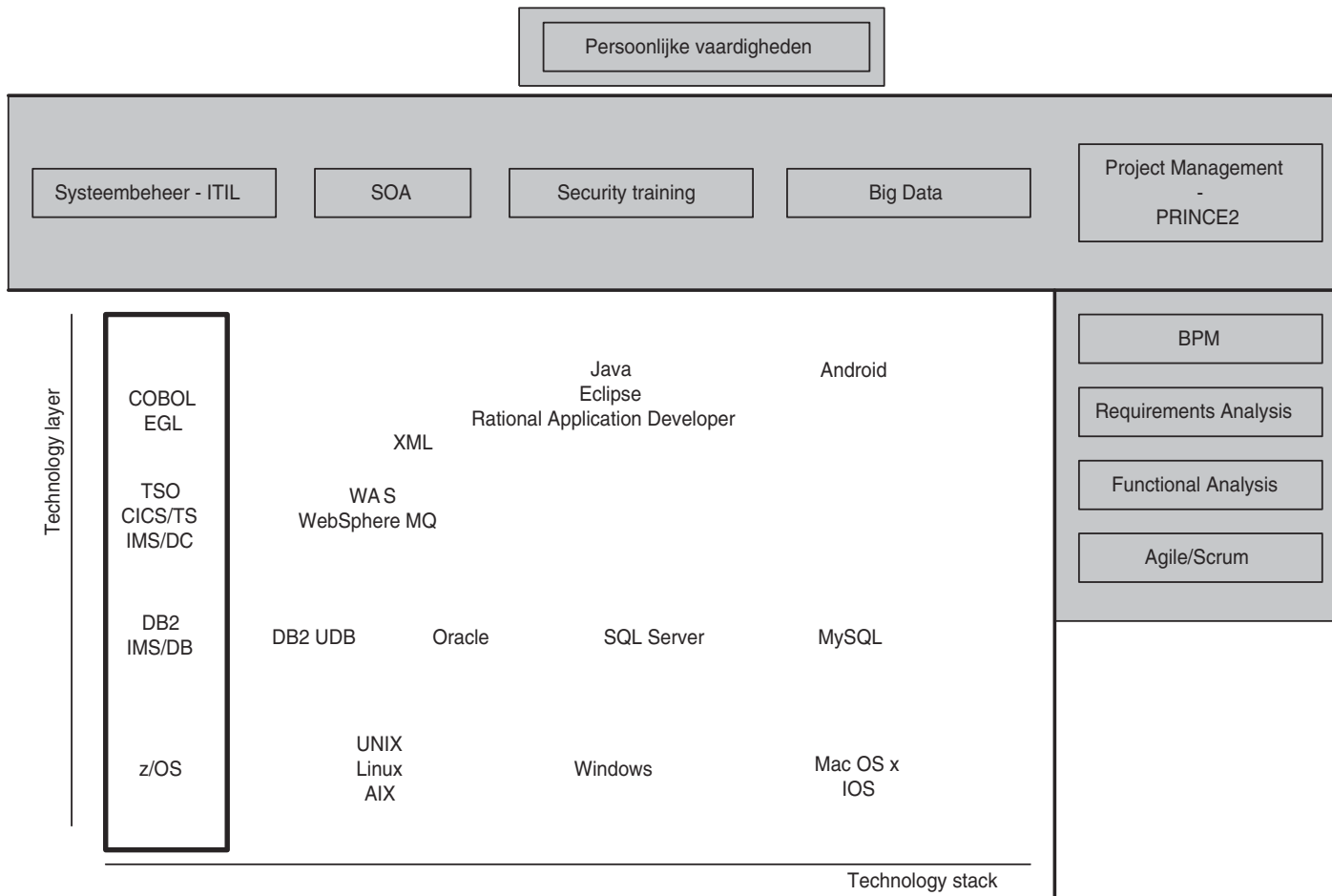
Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

Technologieën - Methodologieën

GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

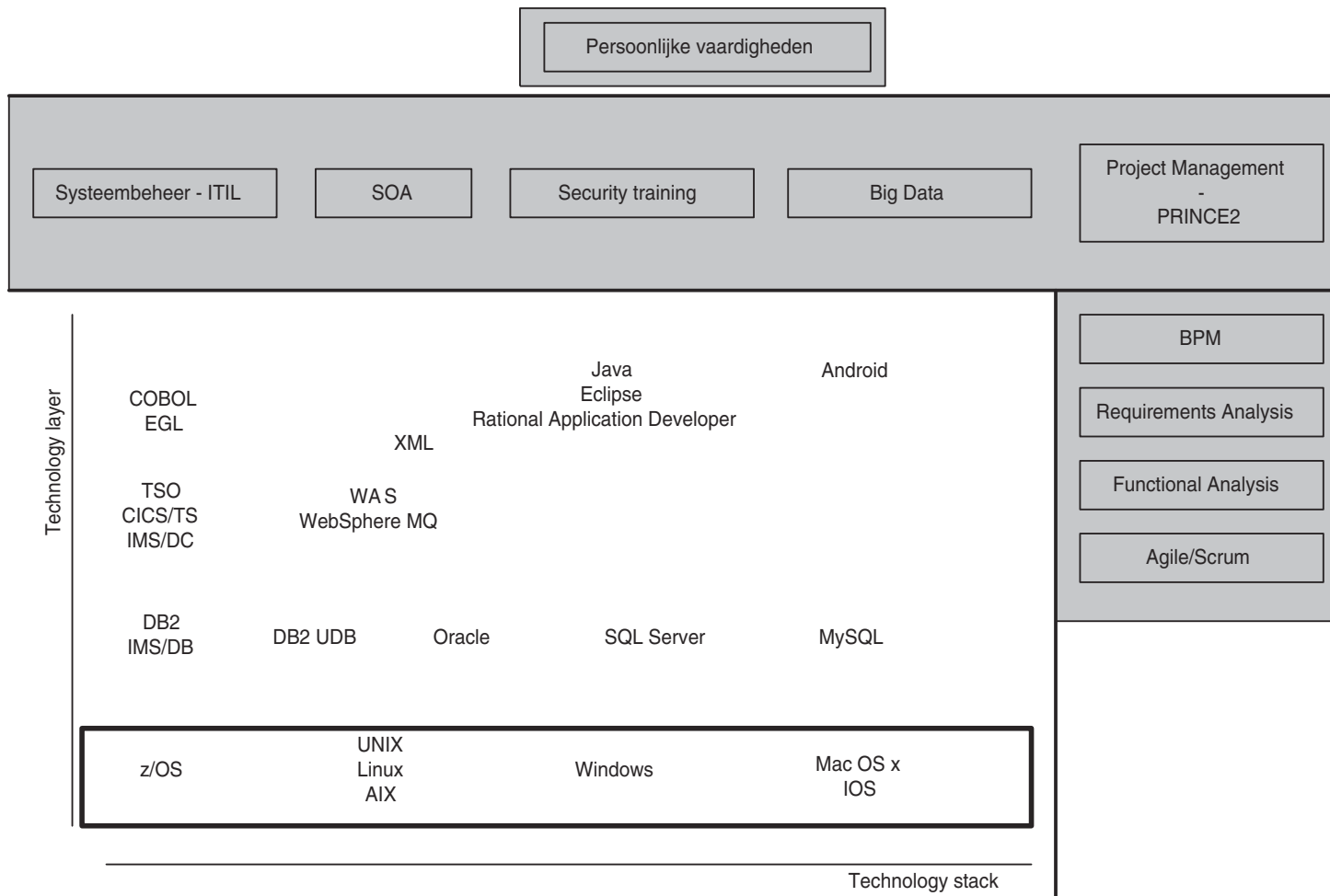

Technologieën - Methodologieën

GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

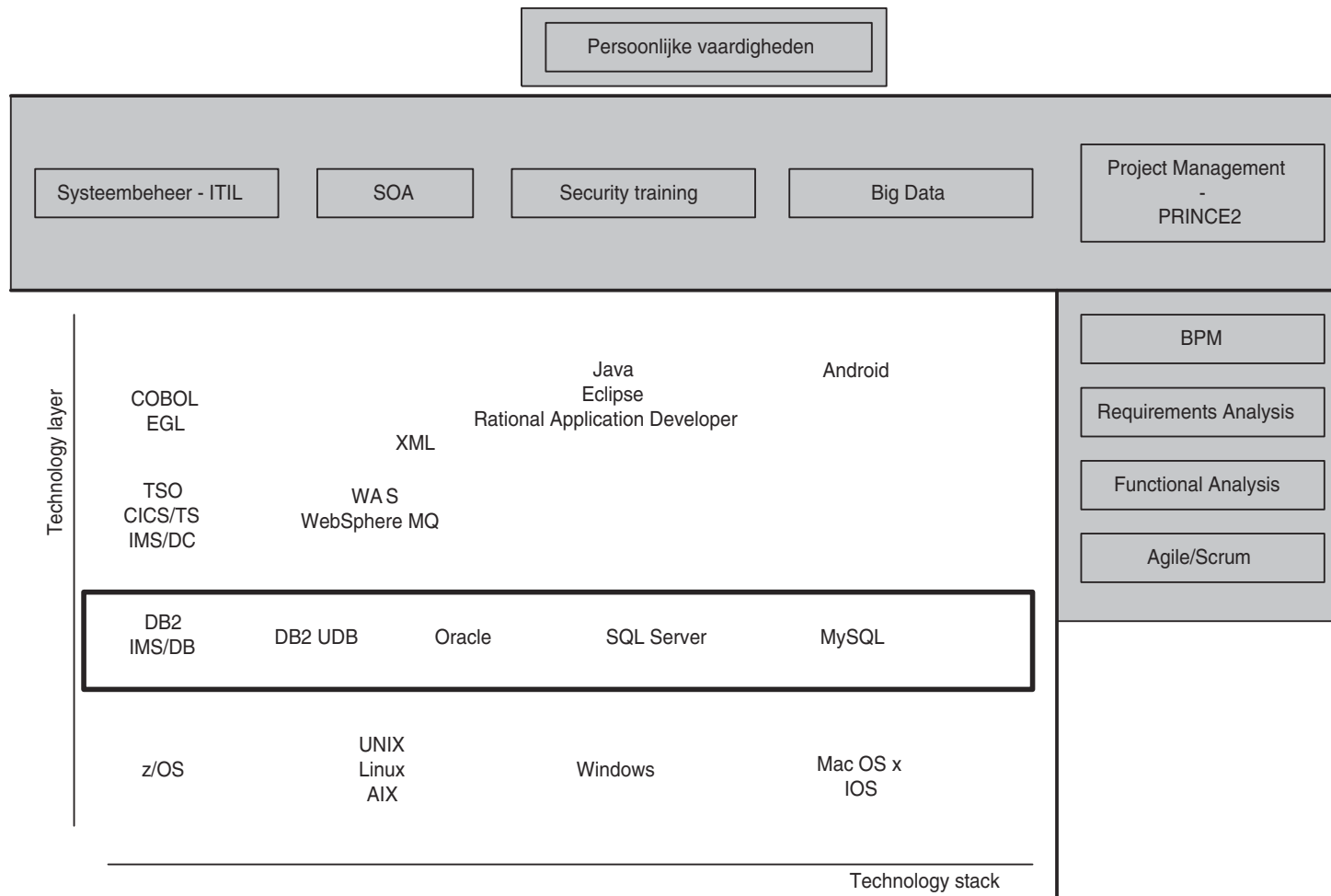
Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

Technologieën - Methodologieën

GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

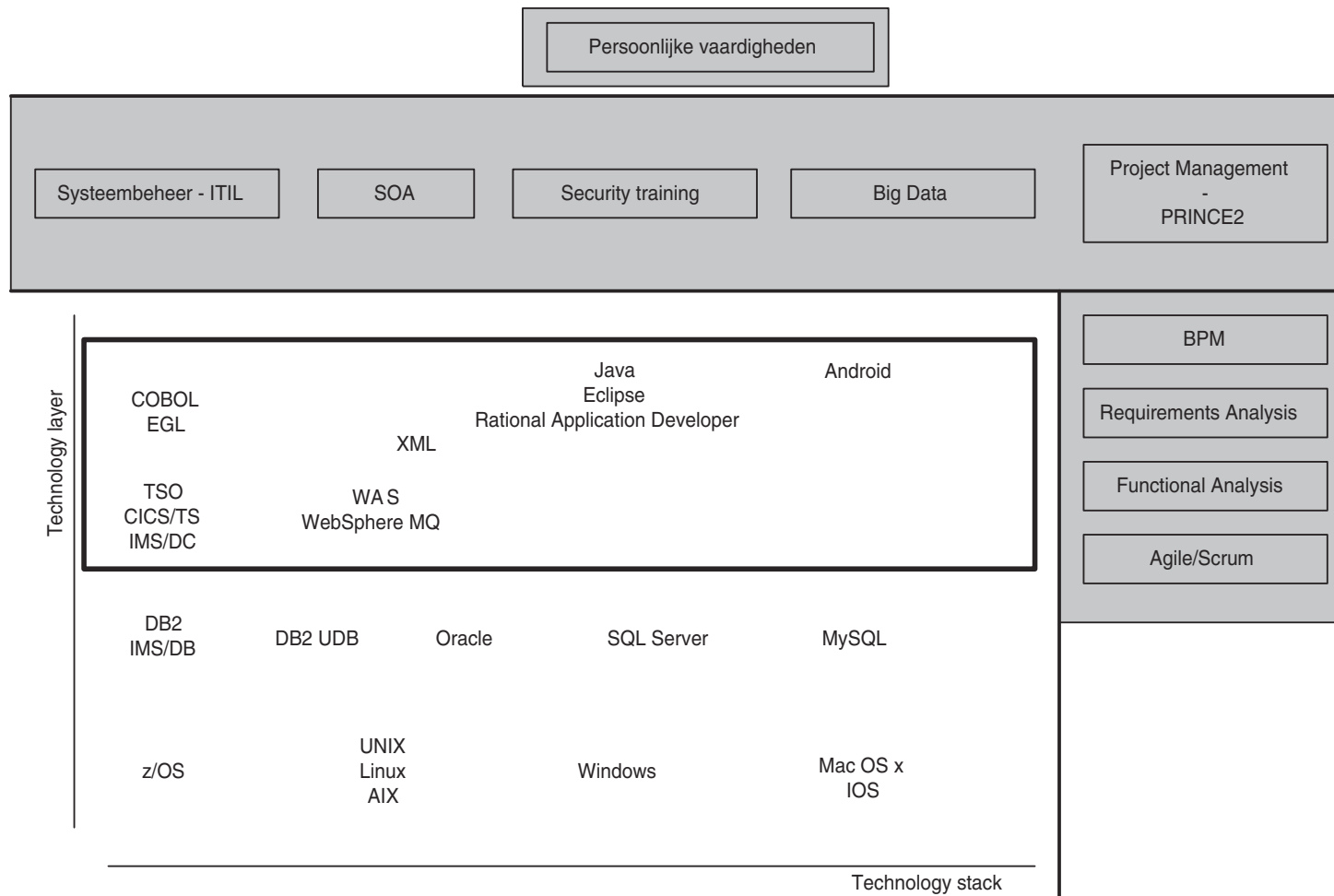
Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

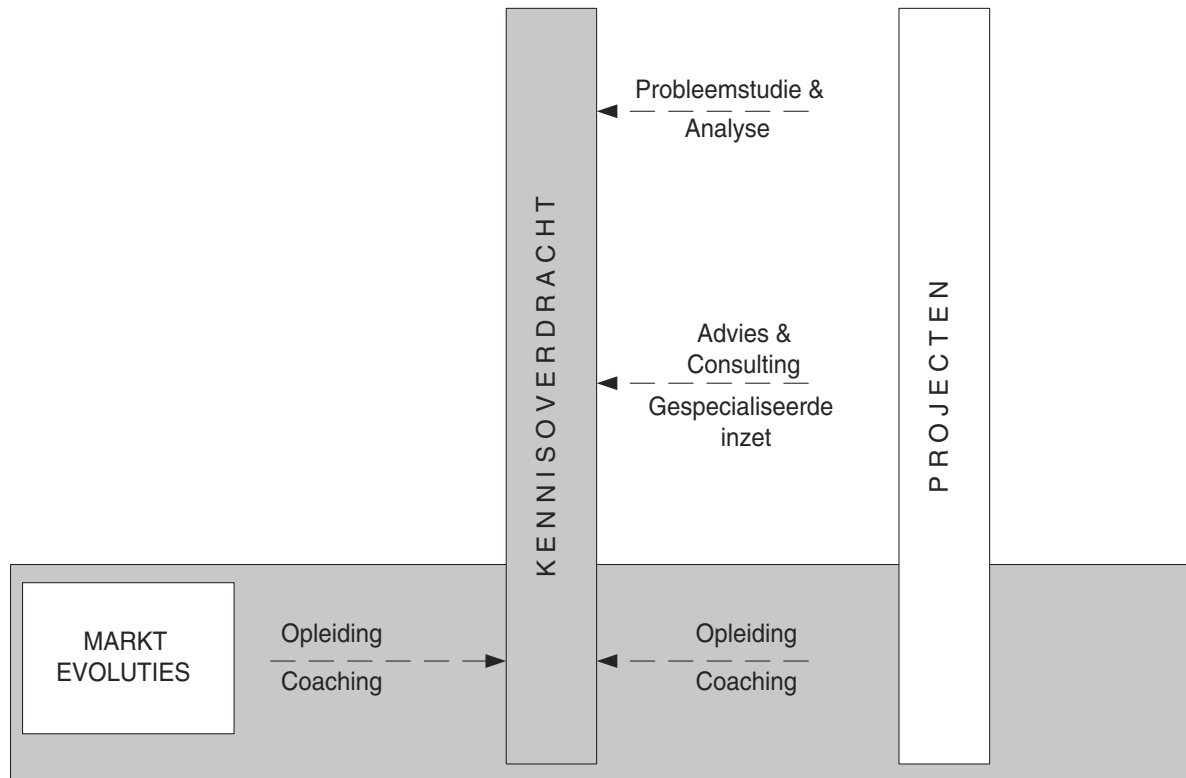

Technologieën - Methodologieën

GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

Diensten - opleiding, coaching

Opleiding	klassikaal, individueel, actief gecoacht, en/of zelfstudie open rooster, bedrijfsopleiding, maatwerk in geïntegreerde trajectvorm? <i>[voor ICT en niet ICT]</i> de meest effectieve vorm van kennisoverdracht?
Coaching Werkplek- begeleiding!	korte termijn activiteit koppelt <i>kennisoverdracht</i> aan een <i>bedrijfsspecifieke manier</i> van werken - rendement! perfect <i>op maat</i> samengesteld kennisoverdracht inherent aan coaching, mogelijk op basis van korte technische presentaties

GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

Bekeken vanuit het standpunt van een **traditioneel IBM opleider**, die reeds 30 jaar **exclusief opleidingen** aanbiedt aan **grote ondernemingen!**

Krachten van verandering ...

- bedrijven (klanten)
- markt en marktstructuur
- vendors *[van technologieën]*
- opleidingsinstituten
- deelnemers/participanten

Kracht van verandering - *bedrijven*

- budgetten?
prijstdruk is er wel, maar niet echt **onrealistisch**
- behoeften worden geïnventariseerd en ingevuld
... door wie? een opleidingsafdeling?
een externe dienstverlener?
- kennis verwerven - taak van het individu?
... en dus ook deels in te vullen in individu-tijd?
- is een opleiding een presentatie; een presentatie een opleiding?
- ogenschijnlijk onbelangrijke zaken zijn natuurlijk wel belangrijk: tafel en stoel, lunch, zaal
- BYOD uitdagingen...

verschuiving van een **gecentraliseerde/georganiseerde** naar een meer **individualistische** benadering?
[ook bij zeer grote bedrijven?]

de deelnemer is verantwoordelijk!

Kracht van verandering - *markt en marktstructuren*

- zijn opleidingsinstituten nog wel **gespecialiseerd**, of zijn het **generalisten** geworden?
[of is specialisatie vandaag *klant gericht* en niet meer *technologie gericht*?]
- mogelijk onduidelijk: opleider, brokers, of beide?
- veilingen
- pop-up shops, pop-up restaurants, pop-up opleiders?
==> iedereen kan toch opleiden?

Internet en Social Media: markt voor vraag en aanbod, toch?

Interne opleider?

- en de overheid kan het natuurlijk niet nalaten om ....

Kracht van verandering - *vendors*?

- hebben vendors nog interesse in opleidingen?
[zien ze opleiden nog als een onderdeel van hun dienstverlening - als een *morele verplichting*?]

lichtend voorbeeld en brenger van *structuren*

- op de kar van Internet en Social Media: informatie en infotainment - bits and pieces!
- 'continuous delivery' van software en new features

Kracht van verandering - *opleidingsinstituten*

- van **specialist** naar **generalist**
[echt?]
- poging tot implementatie van een ‘Microsoft opleidingenmodel’ *[for lack of a better word...]*, ook voor IBM opleidingen?

gestandaardiseerd en gestructureerd:

- **cursussen**
- **docenten**
- **materiaal**
- **hardware**
- de **vraag** naar oa. mainframe opleidingen is dermate beperkt
[hoe nog rendabel aanbieden?]

GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

Kracht van verandering - *deelnemers/participanten*

- **wat** moet een deelnemer weten om met een technologie aan de slag te kunnen?

mind shift!

°) bij de deelnemer zelf

°) **ook** bij de opdrachtgever!

- **hoe** leert een deelnemer aan een training?
effectief leren?
efficiënt leren? cost-efficiënt leren?

alternatieve didactische manieren kennisoverdracht met elk hun eigenschappen, voordelen/nadelen

- **learn-and-forget** learning?
=> is *kennisborging* nog wel een doel op zich?
=> of is *bronborging* het doel?
[met als bron het Internet, toch?]
- de **persoon** en **persoonlijkheid** van de deelnemer

- de **kostprijs** van één uur opleiden is bepaalbaar; *wat is de kostprijs van één uur zoeken op het Internet? wat is de kwaliteit van het antwoord? en blijft het bij één uur?*
- **privé tijd investeren kan, maar:**
  - onderschat de impact niet (= kost voor individu)
  - overschat het nut niet (= effectiviteit van het leerproces)
- **kwaliteitscontrole**
  - bij adhoc opleiden?
  - bij adhoc gecombineerde opleidings resources?
  - kwaliteit van het gevonden antwoord? representativiteit?
- in een **perfect gestructureerde** wereld is:

opleiding = docent + materiaal + hardware + software

maar voor IBM [mainframe] opleidingen?

... de ultieme 'storende' factor?

- **marktplaats:** vraag en aanbod van opleidingscomponenten!
[docenten, materiaal, ...]
- **info-bron:** vraag en aanbod voor technische inhoud

Effectief opzetten en implementeren ... oog voor belangrijke elementen, ...

Kritische Factoren van Succes

Factoren van Succes	Visie
	Docenten
	Didactiek / Pedagogiek
	Cursusmateriaal
	Evaluatie / Feedback
	Hardware / Software

Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

... correcte inschatting van hun belang en consequente implementatie
verklaren het succes van opleidingen!

Factoren van Succes (I)

GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

Factoren van Succes	Visie	▶
	Docenten	
	Didactiek / Pedagogiek	
	Cursusmateriaal	
	Feedback / Evaluatie	
	Hardware / Software	

Effectief opleiden - optimaal leereffect

- (a) beleven - ervaren - waarnemen => kennis
- gestructureerd en georganiseerd aanbieden van basiskennis
- stimuleren van kritische ingesteldheid
- bevorderen van zelfwerkzaamheid/zelfredzaamheid
(oa. aanwenden van alternatieve didactische werkvormen)
- (b) specifieke organisatie en aanpak
- serene, rustige sfeer - no nonsense
- opleiding in groep; technisch/didactisch bekwaam docent
(ervaringen uitwisselen)
- optimaal cursusmateriaal

Factoren van Succes (II)

Factoren van Succes	Visie
	Docenten
	Didactiek / Pedagogiek
	Cursusmateriaal
	Feedback / Evaluatie
	Hardware / Software

- °) opleiding, vorming kwaliteit van de docenten zeer belangrijk
- °) inleven in de werkomgeving van de cursist
- °) stimuleren, motiveren, faciliteren - geeft duiding
- °) op basis van theoretische fundamenten
- °) docenten: didactisch onderlegd of technisch geschoold?
(maar steeds: materie-deskundig EN katalysator van het leerproces)
- °) de trajectdocent - hoofddocent

GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

Factoren van Succes (III)

Factoren van Succes	Visie
	Docenten
	Didactiek / Pedagogiek
	Cursusmateriaal
	Feedback / Evaluatie
	Hardware / Software

- °) opleiden vergt een specifieke aanpak: didactische benadering
- °) opleidingen ontwerpen via een cognitieve leermethodiek
- °) hanteer een optimale/maximale mix van correcte didactische werkmethoden:
  - > klassikale opleidingen
  - > workshops, groepswork
  - > presentaties, self-paced sessies

GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

Factoren van Succes (IV)

Factoren van Succes	Visie
	Docenten
	Didactiek / Pedagogiek
	Cursusmateriaal
	Evaluatie / Feedback
	Hardware / Software

- °) handboek - werkboek - referentieboek
(samengesteld vanuit de praktijk - concrete ervaringen)
- °) boek met extra info/oefs/...
- °) ruimte voor eigen casuïstiek
- °) verwijzing naar alternatieve bronnen, documentatie, ...

GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

Factoren van Succes (V)

Factoren van Succes	Visie
	Docenten
	Didactiek / Pedagogiek
	Cursusmateriaal
	Evaluatie / Feedback
	Hardware / Software

Permanente evaluatie en Feedback noodzakelijk:

- °) stimulerend effect
- °) controlerend effect

- permanente evaluatie tijdens de opleidingen
- evaluatie oefeningen/cases/labs
- informele evaluatie aan het eind van de cursus - tests
- presentaties

Feedback naar alle betrokken partijen - tijdig en overzichtelijk

GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

Factoren van Succes (VI)

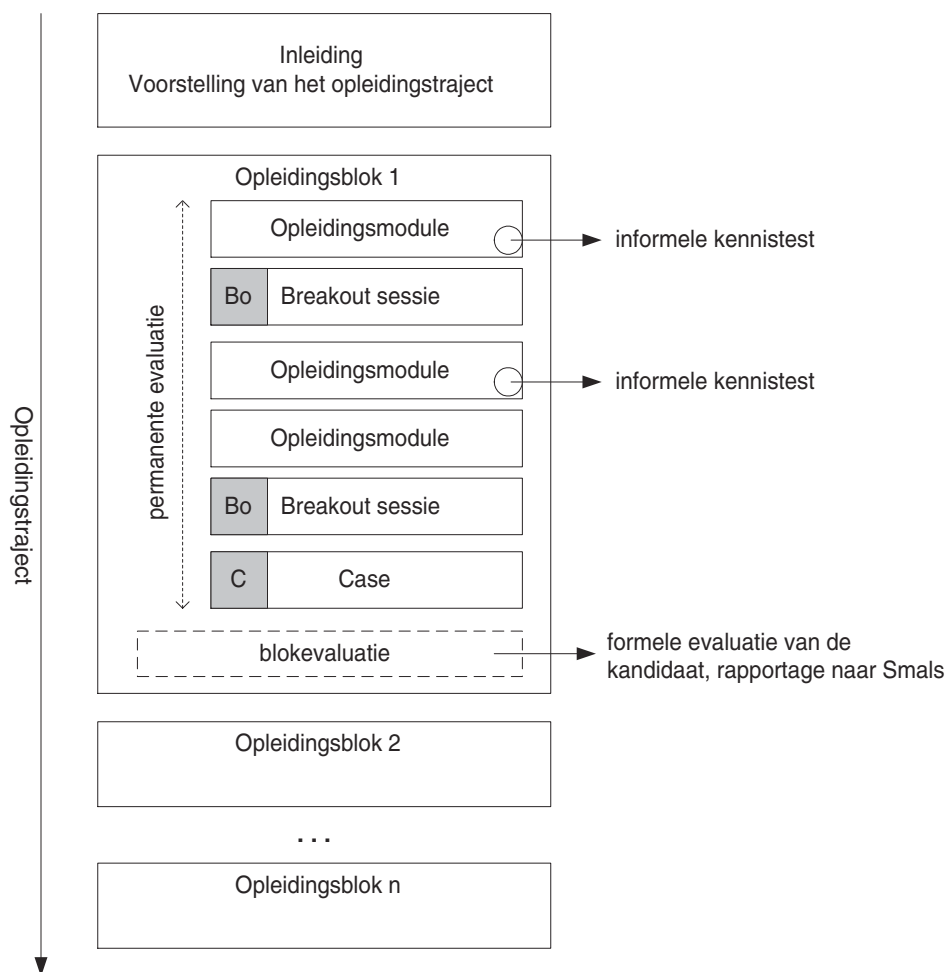

Factoren van Succes	Visie
	Docenten
	Didactiek / Pedagogiek
	Cursusmateriaal
	Evaluatie / Feedback
	Hardware / Software

°) beschikbare hardware en software voor cursusontwikkeling, cursusbouw, en cursusvoorbereiding.

GSE Nationale Conferentie
50 jaar en nu verder!
20.11.2014

Opleiden vandaag:
vaststellingen en uitdagingen.

Opleidingen - typecomponenten (II)

- elk geïntegreerd opleidingstraject:
  - start met een **voorstelling** van het traject
  - is een verzameling van **[logische] opleidingsblokken**
- elk opleidingsblok bevat **standaard**:
  - opleidingsmodules
[standaard ABIS materiaal - didactische werkvorm varieert]
  - kennistests
[aan het eind van belangrijke opleidingsmodules]
  - **'Bo'** - coaching & breakout sessies
[(nieuwe) onderwerpen (her)bekijken - eigen tempo, eigen werk, docent mogelijk aanwezig]
  - **'C'** - cases
  - evaluatie/opvolging
  - blokevaluatie